

Portefeuillehouder: J. Kleijnen
Datum collegevergadering: 05-11-2024
Datum commissievergadering: 25-11-2024
Datum raadsvergadering: 16-12-2024

1. Onderwerp

Zuid-Limburgs beleidsplan Preventie en Handhaving Jeugd & Middelen 2025-2028.

2. Voorstel

1. Het Zuid-Limburgs beleidsplan Preventie en Handhaving Jeugd & Middelen 2025-2028 vast te stellen.

3. Inleiding

Gemeenten zijn verplicht in het kader van de Alcoholwet (artikel 43a) een preventie- en handavingsplan op te stellen. De Alcoholwet heeft als doel om schadelijke gevolgen van alcoholgebruik tegen te gaan en alcohol gerelateerde overlast terug te dringen. Deze wet valt onder de verantwoordelijkheid van het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) en is daarmee primair een gezondheidswet, maar heeft nadrukkelijk raakvlakken met handhaving en veiligheid (overlast openbare ruimte).

De regionale werkgroep Jeugd en Middelen is in 2023 gestart met het proces om te komen tot het Zuid-Limburgs beleidsplan Preventie en Handhaving Jeugd & Middelen 2025-2028. In januari 2024 heeft een eerste brainstormsessie plaatsgevonden betreffende bovengenoemd beleidsplan. Bij deze sessie waren ca. 15 vertegenwoordigers van gemeenten en (zorg)instellingen aangesloten. Hier werd o.a. de samenhang van alcoholgebruik, drugsgebruik en roken/vapen besproken. Tevens werd het belang van een regionale integrale aanpak om deze problematieken tegen te gaan benadrukt en is gekozen voor een focusverbreding van jeugd & alcohol naar jeugd & middelengebruik (te weten: drugsgebruik, alcohol en roken/vapen). In juni 2024 heeft een tweede brainstormsessie plaatsgevonden, waarbij diverse externe partijen zijn aangesloten. Denk hierbij aan de 16 Zuid-Limburgse gemeenten, Gemeentelijke Gezondheidsdienst Zuid Limburg (GGD ZL), Mondriaan, Trajekt (o.a. jongerenwerk), Maatwerk in Kinderopvang en Partners in Welzijn (MIK en PIW Groep), Regionale Interventie en Expertisecentrum (RIEC), Politie, Het Alternatief (Halt) en Zorg- & Veiligheidshuizen. Vanuit de opgestelde SWOT-analyse tijdens de laatste bijeenkomst zijn ambities geformuleerd die zijn opgenomen in het voorliggende regionale beleidsplan.

De resultaten van het Preventie- en Handavingsplan Jeugd en Alcohol 2021-2024, het Nalevingsonderzoek 2023, de jeugdmonitor 2023 van GGD ZL en de twee dialogen met externe partijen en andere belanghebbenden vormen de basis voor het nieuwe regionale beleidsplan. Bijgaand treft uw gemeenteraad het '*Zuid-Limburgs beleidsplan Preventie en Handhaving Jeugd & Middelen 2025-2028*' (zie bijlage 1). In 2025 wordt er gewerkt aan een uitvoeringsplan waarin inwonersparticipatie, concrete interventies, monitoring en evaluatie nader worden toegelicht.

4. Beoogd effect / doel

De ambitie van het Zuid-Limburgs beleidsplan Preventie en Handhaving Jeugd & Middelen 2025-2028 is het middelengebruik bij jongeren onder de 18 jaar zo lang mogelijk te voorkomen en het overmatig gebruik bij jongeren te beperken.

Om deze ambitie te realiseren, stellen we als doel dat er in de periode 2025-2028 een positieve dalende trend zichtbaar is in alcohol- en middelengebruik. Om deze hoofdambitie te bereiken hebben wij samen met professionals (o.a. expertise op het gebied van middelengebruik) onze strategie voor de komende beleidsperiode bepaald.

Deze strategie hebben wij vertaald in deelambities:

- Gebruikers van middelengebruik zijn zich bewust van de (gezondheids-)risico's en schadelijke gevolgen van middelengebruik op jongeren en hun (sociale) omgeving.
- Zwaardere zorg wordt voorkomen door in te zetten op eigen regie van de inwoner, vroegsignalering door de sociale omgeving en advies en ondersteuning van professionals.
- Gemeenten dragen gezamenlijk dezelfde boodschap uit, namelijk; (overmatig) middelengebruik heeft negatieve invloed op jongeren onder de 18 jaar en onder de 18 jaar is het gebruik ervan niet toegestaan.
- Sport- en jeugdverenigingen hanteren een middelenbeleid (roken en drugs) en verantwoord alcoholbeleid.
- De de-normalisatie van middelengebruik wordt gerealiseerd door in te zetten op effectieve preventie interventies.
- Gezamenlijk zetten gemeenten in op risico gestuurde naleving/handhaving en de de-normalisatie van middelengebruik.
- Gemeenten passen regionaal een uniform beleid toe op het gebied van handhaving van middelengebruik.

5. Argumenten

1.1 Gemeenten zijn verplicht, conform artikel 43a van de Alcoholwet, om iedere vier jaar een Preventie- en Handhavingsplan alcohol vast te stellen.

De Zuid-Limburgse gemeenten vinden het belangrijk om de gezondheid van inwoners te verbeteren door 'gezond leven' te stimuleren en te faciliteren. Een aandachtsgebied hierin is het voorkomen van middelengebruik bij jongeren in de leeftijd tot 18 jaar. Zodoende hebben de 16 Zuid-Limburgse gemeenten de handen in elkaar geslagen om een Zuid-Limburgs beleidsplan Preventie en Handhaving Jeugd & Middelen 2025-2028 op te stellen.

1.2 Zonder een Zuid-Limburgs beleidsplan Preventie en Handhaving Jeugd & Middelen 2025-2028 is er geen basis voor een regionaal en lokaal uitvoeringsplan.

Op basis van dit beleidsplan zal begin 2025 een Zuid-Limburgs uitvoeringsplan worden opgesteld. In dit uitvoeringsplan zal per deelambitie bepaald worden of uitvoering regionaal of lokaal wordt ingevuld.

6. Kanttekeningen/Risico's

1.1 Niet instemmen met dit voorstel houdt in dat de gemeente Valkenburg aan de Geul niet voldoet aan de verplichting om iedere vier jaar een preventie- en handhavingsplan op te stellen (conform de Alcoholwet, artikel 43a).

Dit betekent dat er geen regionaal beleidsplan wordt vastgesteld, er geen regionaal uitvoeringsplan kan worden opgesteld en elke Zuid-Limburgse gemeenten afzonderlijk een lokaal beleidsplan moet opstellen.

7. Uitvoering en Financiën

Op basis van dit beleidsplan zal begin 2025 een Zuid-Limburgs uitvoeringsplan worden opgesteld. In dit uitvoeringsplan zal per deelambitie bepaald worden of uitvoering regionaal of lokaal wordt ingevuld. Hierbij wordt bekeken op welke manier we de meeste impact denken te kunnen realiseren. Zodoende is ervoor gekozen geen financiële consequenties op te nemen. Het streven is om het uitvoeringsplan zo op te stellen dat realisatie van het uitvoeringsplan past binnen de reguliere middelen die de 16 Zuid-Limburgse gemeenten reeds inzetten. In 2025 kan aanvullend beroep gedaan worden op het budget van het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) vanuit het onderdeel 'Opgroeien in een Kansrijke Omgeving & Vroegsignalering Alcoholproblematiek'. Eind 2025 zal bij de tussentijdse evaluatie bekeken worden welke financiële mogelijkheden er dan zijn. Om te meten of de geformuleerde ambities worden gerealiseerd, wordt gebruik gemaakt van de cijfers uit de GGD ZL-monitor 2023 jongeren 12-18 jaar in vergelijking met de nog uit te voeren GGD ZL-monitor in 2027.

9. Communicatie

Diverse partners zijn bij de totstandkoming van het Zuid-Limburgs beleidsplan Preventie en Handhaving Jeugd & Middelen 2025-2028 betrokken geweest. Zij worden, net als de doelgroep, ook betrokken bij het opstellen van het uitvoeringsplan.

De adviezen van alle Zuid-Limburgse adviesraden (zie bijlage 3, 4 en 5) zijn verwerkt in het definitieve beleidsplan en beantwoordt middels bijgevoegde brief (zie bijlage 2). Na het vaststellen van het beleidsplan wordt het beleidsplan op de websites van de 16 Zuid-Limburgse gemeenten geplaatst. Tevens ontvangen de betrokken partners het beleidsplan per mail.

10. Bijlagen

B1 Zuid-Limburgs beleidsplan Preventie en Handhaving Jeugd & Middelen 2025-2028.

B2 Brief voor ZL adviesraden - advisering concept 'Zuid-Limburgs beleidsplan Preventie en Handhaving Jeugd & Middelen 2025-2028'.

B3 Codeboek incl. ingestuurd advies per adviesraad.

B4 Q&A ZL beleidsplan P&H Jeugd en Middelen 2025-2028.

B5 Advies ASD Concept Preventie- en Handhavingsplan Jeugd en Middelen 2025-2028.

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Valkenburg aan de Geul,

mr. G.S. Reehuis
algemeen directeur/gemeentesecretaris

D.M.M.T. Prevoo
burgemeester



De raad van de gemeente Valkenburg aan de Geul,

Gezien het voorstel van het college van burgemeester en wethouders de dato 5 november 2024;

Gehoord de raadscommissie Sociaal Domein de dato 25 november 2024;

B e s l u i t :

- Het Zuid-Limburgs beleidsplan Preventie en Handhaving Jeugd & Middelen 2025-2028 vast te stellen.

Aldus besloten in de openbare vergadering van de raad van 16 december 2024.

De raad voornoemd,

mr. J.W.L. Pluijmen,
griffier

D.M.M.T. Prevoo,
voorzitter